שמא בעפר פיר. בעפר חפירתו שהוא דר בו תמיד שמתוך שהוא רגיל שם אינו נתקל בעפר של אותה גומא. כך זה מתוך שהוא רגיל אינו חושש שמא תקשר לו נימא אם לא תרחץ: **תניא כוותיה דרב אדא בר אהבה וכו'.** מפר בין בינו לבינה כגון דאמרה קונם פירות בעלה עליה ובין בינה לבין אחרים עליה: **קונם שאני עושה לפי אכא וכו'.** מפרש ואזיל דברים שאין בהם עינוי נפש ובינה לבין אחרים מ)ומפרש לה מקמי בינו לבינה משום דבבינו לבינה איכא פלוגתא דזימנין מפר וזמנין אין נדרך להפר: **שלא אתן תבן לפני בהמתך ולפני בקרך אין יכול להפר.** משום דלא משעבדא ליה. ואע"ג דבפרק אע"פ נ) אסיקנא דכופה ליתן תבן לפני בהמתו התם מיירי בשלא הכניסה לו ארבע שפחות דקיימא לן התם דיושבת בקתדרא ואינה מייגת לו בדברים הללו אפ"ה נדרה שלא אציע לך מטתך וכו' אין נדרך להפר משום דקיימא לן התם אפילו הכניסה לו כמה שפחות ממויינת בהכי לפי שהדברים הללו מבילין לידי קירוב הדעת: **ר"ג אומר יפר.** אע"ג דלא חייל נדרה אפ"ה צריך להפר מדרבנן שלא תקל בנדרים ותעבור על כל יחל והא אסמכתא בעלמא הוא: **דבר אחר לא יחל דברו מכאן לחכם שאין מתיר נדרי עצמו.** וכדרשינן נ) הוא אינו מוחל לכל אחרים מוחלין לו. וקשה בעיני מאי ד"א דהא ר"ג דאמר יפר משום לתא דבל יחל קאמר ולא מדרשא דקרא ומאי דבר אחר ונראה בעיני דר"ג דאמר יפר דברו קדרים לאפי' מידי דלא מיקרי נדר אלא דבר בעלמא אמר קרא דלא יחל דינהי דלא לקי עליה אפ"ה כיון דאפשר בהפרה בלא הפרה לא יחל והיינו דקאמר דבר אחר ההוא דברו גופיה דדרים ר"ג להכי למידי אחריני מדרים דחכם אינו מתיר נדרי עצמו ומדברו הוא דמשמע לן הכי: **מאן שמעת ליה דאמר שלא אכחול ושלא אפקום דברים שבינו לבינה הוי ר' יוסי.** דאילו לרבנן משום נדרי עינוי נפש הוא דאמר: **משום שנאמר לא יחל דברו מני ר"ג היא.** דדרים דברו לומר דאפי' מידי שאינו נדר גמור אלא דבור בעלמא אפ"ה לא יחל כדי שלא ינהוג קלות ראש בנדרים גמורים הכא נמי כיון שנהגו איסור בדברים המותרין הוה ליה לגבייהו כדברים האסורים. ומהכא היה אומר ה"ר יהודה הכהן ז"ל שאם נהג אדם שלא לאכול בשר ושלא לשתות יין בזמן מיוחד ושוב רואה לשתות יין או לאכול בשר באותו הזמן צריך היתר: מתני' בנגעים (פ"ב מ"ה) כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו ז)ר' יהודה אומר אף לא נגעי קרוביו כל הנדרים אדם מתיר חוץ מנדרי עצמו ר' יהודה אומר אף לא נדרי אשתו שבינה לבין אחרים: **וגרסי' בירושלמי** (פ"י ה"מ) נדרה אשה ושמע בעלה ולא הפר לה פשיטא שאינו מפר לה לענין הבעל מהו שיפר לה לענין הזקן מה אנן קיימין אי בנדרים שבינו לבינה נדרי עצמו הן אלא כיון קיימין בנדרים שבינה לבין אחרים ולאו ר' יהודה היא תניון בשם ר"י ר' חייא תנא לה בשם חכמים. ופסק הרמב"ן ז"ל כר' יהודה מדתני לה ר' חייא בשם חכמים וכתבתי מזה בפ"קס) בפ"ד: ירושלמי [פ"ה ה"ד] קונם הנייתי על בני עירי אינו נשאל לזקן שיש שם הנאת בני עירי עלי נשאל לזקן שיש שם: **בעא מיניה רבא מרב נחמן תשמיש המטה לרבנן עינוי נפש הוא.** ונפקא מינה דמפר בין לעצמו בין לאחרים או דברים שבינו לבינה הוא ולעצמו מפר לאחרים אינו מפר: **נטולה אני מן היהודים.** שאסרה הנאת תשמישה עליה: ע)**אמאי הכא נטולה מן היהודים.** דאם איתא דתשמיש עינוי נפש הוי מהניא הפרתו בין לעצמו בין לאחרים: **לרבנן תבעי לך.** משום דנטולה אני מן היהודים ר' יוסי קתני לה ולדידיה ודאי לא הוי עינוי נפש וכדתניא בברייתא דלעיל: **כוליה פירקין ר' יוסי היא.** כולהו

שלא מצינו שועל שמת בעפר פיר תניא כוותיה דרב אדא בר אהבה ס)דברים שיש בהן עינוי נפש מפר בין בינו לבינה בין בינה לבין אחרים שאין בהן עינוי נפש בינו לבינה מפר בינה לבין אחרים אינו מפר כיצד אאמרה קונם פירות עלי ה"ז יפר ב)קונם שאיני עושה לפי אבא לפי אחיך לפי אביך לפי אחי ושלא אתן תבן לפני בהמתך ומים לפני בקרך גאין יכול להפר שלא אכחול שלא אפקום ושלא אשמש מטתי דיפר משום דברים שבינו לבינה שלא אציע לך מטתך ושלא אמזוג לך את הכוס ושלא ארחץ לך פניך ידיך ורגליך דאין צריך להפר ר"ג אומר יפר שנא' ולא יחל דברו דבר אחר לא יחל דברו מכאן לחכם השאין מתיר נדרי עצמו מאן שמעינן דאמר שלא אכחול ושלא אפקום דברים שבינו לבינה הויין ר' יוסי וקתני דמפר משום דברים שבינו לבינה אמר מר ושלא אשמש מטתי יפר משום דברים שבינו לבינה היכי דמי אילימא דאמרה הנאת תשמישי עליך למה לי הפרה ו)הא משועבדת ליה אלא באומרת הנאת תשמישך עלי וכרב כהנא ז)דאמר רב כהנא הנאת תשמישי עליך כופה ומשמשתו הנאת תשמישך עלי יפר שאין מאכילין את האדם דבר האסור לו מאן תנא הא ח)דתניא דברים המותרים ואחרים נהגו בהן איסור אי אתה רשאי לנהוג בהם היתר כדי לבטלן (פ) משום שנאמר לא יחל דברו דבר אחר לא יחל דברו מכאן לתלמיד חכם שאין מפר נדרי עצמו מני ר"ג היא בעא מיניה רבא מרב נחמן תשמיש המטה לרבנן עינוי נפש הוא או דברים שבינו לבינה אמר ליה תניתוה ט)ונטולה אני מן היהודים יפר

דאמר שלא אכחול ושלא אפקום דברים שבינו לבינה הוי ר' יוסי. דאילו לרבנן משום נדרי עינוי נפש הוא דאמר: **משום שנאמר לא יחל דברו מני ר"ג היא.** דדרים דברו לומר דאפי' מידי שאינו נדר גמור אלא דבור בעלמא אפ"ה לא יחל כדי שלא ינהוג קלות ראש בנדרים גמורים הכא נמי כיון שנהגו איסור בדברים המותרין הוה ליה לגבייהו כדברים האסורים. ומהכא היה אומר ה"ר יהודה הכהן ז"ל שאם נהג אדם שלא לאכול בשר ושלא לשתות יין בזמן מיוחד ושוב רואה לשתות יין או לאכול בשר באותו הזמן צריך היתר: מתני' בנגעים (פ"ב מ"ה) כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו ז)ר' יהודה אומר אף לא נגעי קרוביו כל הנדרים אדם מתיר חוץ מנדרי עצמו ר' יהודה אומר אף לא נדרי אשתו שבינה לבין אחרים: **וגרסי' בירושלמי** (פ"י ה"מ) נדרה אשה ושמע בעלה ולא הפר לה פשיטא שאינו מפר לה לענין הבעל מהו שיפר לה לענין הזקן מה אנן קיימין אי בנדרים שבינו לבינה נדרי עצמו הן אלא כיון קיימין בנדרים שבינה לבין אחרים ולאו ר' יהודה היא תניון בשם ר"י ר' חייא תנא לה בשם חכמים. ופסק הרמב"ן ז"ל כר' יהודה מדתני לה ר' חייא בשם חכמים וכתבתי מזה בפ"קס) בפ"ד: ירושלמי [פ"ה ה"ד] קונם הנייתי על בני עירי אינו נשאל לזקן שיש שם הנאת בני עירי עלי נשאל לזקן שיש שם: **בעא מיניה רבא מרב נחמן תשמיש המטה לרבנן עינוי נפש הוא.** ונפקא מינה דמפר בין לעצמו בין לאחרים או דברים שבינו לבינה הוא ולעצמו מפר לאחרים אינו מפר: **נטולה אני מן היהודים.** שאסרה הנאת תשמישה עליה: ע)**אמאי הכא נטולה מן היהודים.** דאם איתא דתשמיש עינוי נפש הוי מהניא הפרתו בין לעצמו בין לאחרים: **לרבנן תבעי לך.** משום דנטולה אני מן היהודים ר' יוסי קתני לה ולדידיה ודאי לא הוי עינוי נפש וכדתניא בברייתא דלעיל: **כוליה פירקין ר' יוסי היא.** כולהו

בעפר פיר. בעפר חור שהוא גדל שם, כלומר בדבר שהוא רגיל בו נקי הוא להשמר שאינו מזיקו. פיר כמו פירא דכווחא, נומא (כתובות עא:). **קונם שאיני עושה לפי אבא כו' אין יכול להפר.** דלא הוי לא נדרי עינוי נפש ולא דברים שבינו לבינה (לקמן פה:). **שלא אפקום.** פוקקם, מעבירם ארק על פייה (כתובות ד: וכעי"ז שבת סד:) יש מרבותי אומרים מתקנת שערה במקרק או בזייה, ויש שמפרשים עשה כמין בלק על פייה וכשגיעלו מאליהם הכשר (שבת צד:). **הנאת תשמישי עליך.** אשה האומרת קונם תשמישי עליך, כופה ומשמשתו. דאלו כל כמינה לאסור נפשה עליו דהיא משועבדת לו להנאתו (לעיל טו: וכעי"ז כתובות עא:). **הנאת תשמישך עלי.** אמרה קונם הנאת תשמישך עלי, שאוסרת הנאה שיש לה מתשמיש על עצמה, אסור. לשמשה וצריך להפר לה, לפי שאין מאכילין כו'. והנאת תשמישו אסורה עליה (לעיל טו:).

תוספות

בעפר פיר. נוטריקון עפר פיר כגון פירא דכווחי (כתובות דף עט.) והכי קאמר לא יפר שבכך לא תתגנה עליו: **שלא אתן תבן לפני בהמתך ולפני בקרך אינו יכול להפר.** דלא הוי דברים שבינו לבינה דלא משעבדא ליה ומיהה דבפרק אע"פ אבל כופה ליתן תבן לפני בקרו ומירץ ריצב"ל דהתם מיירי שלא הכניסה לו ממש שפחות דקאמר התם דיושבת בקתדרא דיקא נמי דקתני שלא אמוזג כוסך דלהכי כופה אותה אפילו אם הכניסה לו מאה שפחות ולא תנא שלא אניח דהא לא משתעבדא ליה כיון דהכניסה לו מאה שפחות: **רבן גמליאל אומר יפר שנאמר לא יחל דברו.** דברים ומתעבר על לא יחל: **למה לי הפרה.** הא משעבדא לבעל: **מאן תנא דברים המותרים ואחרים נהגו בהם איסור אי אתה רשאי לנהוג בהם היתר לבטלם רבן גמליאל.** דאמר לעיל צריך להפר מדרבנן ואף על גב דמשעבדא ליה ולא חייל נדרה אפ"ה צריך הפרה שלא תנא לעבור באיסור דלא יחל: **תשמיש לרבנן עינוי נפש הוי.** כמו כיחול ופירכום או דברים שבינו לבינה הוי ונפקא מיניה לדינא דלעיל דדברים שבינו לבינה אינו מיפר אלא לעצמו: **נטולה אני מן היהודים.** שאוסרת על עצמה אפילו תשמיש בעלה יפר ותהא נטולה מתשמיש היהודים אחרים שיגרשנה:

ח) א מיי' פי"ב מהל' נדרים הל' ב סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סימן רלד סעיף ס:

ט) ב מיי' שם הל' יא טוש"ע שם סעיף ע וסעיף עב:

י) ג מיי' שם הל' [ה] ט טוש"ע שם סעיף נט וסעיף סו:

יא) ד מיי' שם הל' ט טוש"ע שם סעיף עג:

יב) ה מיי' פ"ו מהל' שבועות הלכה ג:

תורה אור השלם

1. איש כי ידר נֶדֶר לַיי' או השָׁבַע שבעה לֶאסֹר אִסָּר על נַפְשׁו לא יַחֵל דְּבָרוֹ כְּכָל הַיֹּצֵא מִפִּיו יַעֲשֶׂה: במדבר ל ג

מוסף רש"י

בעפר פיר. בעפר חור שהוא גדל שם, כלומר בדבר שהוא רגיל בו נקי הוא להשמר שאינו מזיקו. פיר כמו פירא דכווחא, נומא (כתובות עא:). **קונם שאיני עושה לפי אבא כו' אין יכול להפר.** דלא הוי לא נדרי עינוי נפש ולא דברים שבינו לבינה (לקמן פה:). **שלא אפקום.** פוקקם, מעבירם ארק על פייה (כתובות ד: וכעי"ז שבת סד:) יש מרבותי אומרים מתקנת שערה במקרק או בזייה, ויש שמפרשים עשה כמין בלק על פייה וכשגיעלו מאליהם הכשר (שבת צד:). **הנאת תשמישי עליך.** אשה האומרת קונם תשמישי עליך, כופה ומשמשתו. דאלו כל כמינה לאסור נפשה עליו דהיא משועבדת לו להנאתו (לעיל טו: וכעי"ז כתובות עא:). **הנאת תשמישך עלי.** אמרה קונם הנאת תשמישך עלי, שאוסרת הנאה שיש לה מתשמיש על עצמה, אסור. לשמשה וצריך להפר לה, לפי שאין מאכילין כו'. והנאת תשמישו אסורה עליה (לעיל טו:).

הגהות הב"ח

(א) גם' היתר כדי לבטלן מני רבן גמליאל היא דתניא ר"ג אומר יפר משום שנאמר לא יחל וכו' נדרי עצמו בעא מיניה (ב) ר"ש ד"ה שלא מצינו וכו' הואיל שהוא: (ג) ד"ה שלא אשמש מעתה דאמרה הנאת תשמישך עלי כדמפרש לקמן הס"ד ואמ"כ מ"ה שלא אציע וכו' בהני מלאכות דאורייתא ולאו כל כמינה לאפקועי שעבודא דבעל מינה הס"ד ואמ"כ מ"ה רבן גמליאל אומר יפר וכו' לא יחל דבריו והיינו כרב אדא כנ"ל: (ד) ד"ה דברים וכו' מני רבן גמליאל היא דאמר:

פירוש הרא"ש

לא מצינו שועל שמת בעפר פיר שלו. עפר הגומא שהוא גדל בו אינו מזיק לו כיון שהורגל. פיר כמו (כתובות עט.) פירא דכווחי וכן זה האיש נמי אם אין אשתו רוחצת ומתקשטת ומעברת שער של אותו מקום כיון שהורגל בו אינו מזיק לו: **שלא אתן תבן לפני בקרך ולפני בהמתך בו'.** והא דאמרי' בפרק אף על פי (שם סא:) שאינו כופה ליתן תבן לפני בהמתו אבל כופה ליתן לפני בקרו הכא מיירי כשהכניסה לו ד' שפחות דיושבת בקתדרא וכן מוכיח סיפא דקתני שלא אניח לך המטה כו' אין צריך להפר ולא קתני שלא אניח לת בגן משום דאיירי כשהכניסה לו ד' שפחות דאינה מחוייבת להניח אבל אלו מלאכות היא מייגת כדקתני התם אע"פ שאמרו יושבת בקתדרא אבל מצעת לו המטה ומחוגת לו את הכוס ומרחצת לו פניו ידיו ורגליו: ר"ג **אומר יפר משום לא** יחל דברו. כלומר אע"ג דמשועבדת לו ולא חל הנדר יפר שלא תנא לעבור על לא יחל: **מבאן לחכם שלא יתיר נדרי עצמו.** דדרשינן לא יחל הוא דברו אבל אחרים מוחלין לו: דברים המותרין. שיודעים שהם מותרין ולהחמיר נהגו בהם איסור לגרוס הפרה: תשמיש המטה לרבנן. כגון שאמרה הנאת תשמישך עלי עינוי נפש הוי ומיפר אף לאחרים או דברים שבינו לבינה ומפר דויקא לעצמו אע"ג דגבי יום הכיפורים מקרי עינוי נפש ומייתי ליה מקרא אם תענה את נעוריה קרא אחמכתא בעלמא הוא ומדרבנן הוא דאסור ומידי דהוה אנעילת הסנדל: **נטולה אני מן היהודים.** מופרשת אני מכל היהודים שאסרה הנאת תשמישי עליה: ס)ר' יוסי קתני לה. כדמפרש דכוליה פירקין ר' יוסי היא ולדידיה הוי דברים שבינו לבינה כמו קישוט ורמיזה ורבנן קא מיבעי ליה דסברי דקישוט ורמיזה הוי עינוי נפש מאי מבירי להו בתשמיש:

ס) [תוספתא פ"ז], ב) [לקמן פה:], ג) [לעיל טו:], ד) ג"ז שם וכתובות עא:], ה) [לעיל טו:. ספרים נ:] [מגילה ה:], ו) [לקמן [פד.] נ:], ז) [דף עט:], ח) ג"ל אע"ג, ט) ג"ל מפרש, י) [כתובות סא:], כ) [נדרים נב. חגיגה י.], ל) [ג"ל רבי מאיר], מ) [לעיל דף מ: ד"ה שמעון], נ) [מכאן שייך לדף אאמ"ז], ס) שייך לדף פב.

יפר חלקו. שתהא מותרת לו: **ותהא נטולה מן היהודים.** לכשתתגרש שתהא אסורה לעלמה: **ואמאי תהא נטולה מן היהודים.** כשמגרשה והאמר לעיל(א) דברים שיש בהן עינוי נפש מפר בין לעצמו בין לאחרים אלא מדקתני ותהא נטולה מן היהודים דאינו יכול להפר ש"מ משום דדברים שבינו לבינה הויין: **לרבנן תבעי לך.** אי עינוי נפש הוא אי דברים שבינו לבינה דמהכא ליכא למשמע מינה מידי אליבייהו: **משום דנטולה אני מן היהודים רבי יוסי קתני לה דאמר רב הונא כוליה פירקין.** כולהו שתמי דמתניתין ר' יוסי תני להו: **ממאי מדקתני ר' יוסי אומר אין אלו וכו' למה לי תו למיתני הרי זה יפר דברי ר' יוסי.** דלא צריך דהא אכתי ליכא מאן דפליג ש"מ דמכאן ואילך הוויין כולהו שתמי כרבי יוסי: **כל נדרים.** של עינוי נפש: **חוץ מן הנאתי על פלוני שאינו מפר.** דלא הוי לא נדרי עינוי נפש ולא דברים שבינו לבינה: **אבל אמרה הנאת פלוני עלי.** אלא אהנה ממנו יפר דהוי ליה נדרי עינוי נפש: **פירות מדינה זו עלי.** היינו דומיא דהנאת פלוני עלי וקתני יביא לה ממדינה אחרת דאין יכול להפר: **אמר רב יוסף.** כי קתני יביא לה ממדינה אחרת דאמרה פירות מדינה זו שתביא מן השוק עלי אבל מה שמציאין לה אחרים או היא עצמה יכולה ליהנות מהן הלכך לא יפר דלא הוי עינוי כלל דלא אסרה לגמרי פירות המדינה עליה אלא אותן שיביא לה הוא אבל הנאת (ב) פירות עלי דקאסרה על נפשה לגמרי בין ע"י עצמו בין ע"י אחרים אתם הוי עינוי הלכך יפר: **פירות חנווני.** היינו דומיא דהנאת פלוני עלי וקתני לא יפר: **הכא נמי כו'**(ג) **והא מדקתני סיפא אם לא היתה פרנסתו אלא ממנו.** שהבעל אינו רגיל ליקח אלא מאותו חנווני ולא מאחר לפי שאינו מאמינו וזה אינו מאמין אלא לבעל ולא לשלוחו: **הרי זה יפר.** (ד) ויביא לה. ומדהכי רישא דקא אתיא איהי תו לא אפשר לאוקומה שתביא אתה דאם איתא דקא מייתי הוא מיתוקמא כשתביא והדר קושיין לדוכתה: **אלא.** לעולם ודאי כדקאמרת רישא דקא מייתא היא ואפי' הכי לא קשיא ליה לשמואל דמתני' ר' יוסי היא: ג**ומאי אינו יכול להפר דקתני.** (ד) ואע"ג דקתני פירות מדינה זו ופירות חנווני זה שתם לאו למשמע דאינו יכול להפר לגמרי אלא אעינוי נפש קאמר אבל מפר משום דברים שבינו לבינה שאסר לעצמו ולא לאחרים. והא דאמר שמואל משמיה דלוי דהנאת פלוני עלי מפר בין לעצמו בין לאחרים דבנו בעצמו הוא דעינוי נפש הוי: נ"א אלא (ה) הא דקתני סיפא אם לא היתה פרנסתו אלא ממנו שהחנווני מהנהו לבעל בחנם הוי רישא דקתני פירות חנווני זה עלי כגון דקא מייתא היא כלומר דאורחיה דחנווני למיתב ליה בחנם ומאי איכא בין בבא דרישא לבבא דסיפא אלא בבא דסיפא הוי מן חנווני כדקתני אם לא היתה פרנסתו אלא ממנו ובבא דרישא לא רמיא פרנסתו עילויה אלא זימנא הוי דקא יהיב ליה מפירותיו וקאמר דאינו יכול להפר ואע"ג דהוי כמאן דאמר הנאת פלוני עלי והוי מיודעת דשמואל דאמר הנאת פלוני עלי מפר. והא דקא מייתא איהי לאו דוקא דהוא הדין דקמייתי בעל אלא איידי דסיפא נקט בשל בעל נקיט ברישא בדידה וקאמר כגון דאתיא איהי: **אלא רישא.** דקתני פירות חנווני זה עלי רבי יוסי היא כדקאמר לעיל: כולה מדסיפא ע"כ בשאי אפשר לה ליהנות מאותן פירות אלא ע"י בעל כגון שאין החנווני רוצה להקיפה ע"י אחר אלא לו ובכה"ג אי אפשר לה ליהנות מן הפירות אלא אם תעבור על נדרה וע"כ לדידך דמוקמת ליה בדאמרה ליה שתביא אתה בכי ה"ג עסקינן דאי לא אמאי יפר רישא נמי דקא מייתא איהי דרישא נמי ע"כ דומיא דסיפא היא בשאי אפשר לה ליהנות אלא באיסור כגון שנדרה הנאת פירותיו ואפי' תקנס היא בעצמה. וכל הנסחאות עולות לטעם אחד אלא דנסחא קמייתא מיתורצא טפי: **אלא רישא אין יכול להפר ודקמייתא היא.** כלומר אין ודאי קושטא קאמרת דרישא דמיתוקמא בשאסרה עליה פירותיו של אותו חנווני אפי' כשתביאם היא ומיהו לא קשיא לשמואל דמתני' כולה ר' יוסי היא ולר' יוסי אין הכי נמי דאינו יכול להפר משום נדרי עינוי נפש ושמואל דאמר מפר סתמא ואפילו משום עינוי נפש משמע כרבנן ס"ל. והאי

כולהו סתמי דהאי פירקא ר' יוסי קתני להו דכיון דקתני ר' יוסי אומר אין אלו נדרי עינוי נפש ואיהו גופיה אמר אלו הן נדרי עינוי נפש למה ליה למיתנא תו הרי זה יפר דברי ר' יוסי אלא לאשמועינן דטוליה פירקין ר' יוסי היא. ואכתי לרבנן תבעי לך דדלמא תשמיש עינוי נפש הוא ומפר בין לעצמו בין לאחרים: ולענין הלכה כיון דבעיין לא אפשיטא נקטינן לחומרא ואינו מפר אלא משום דברים שבינו לבינה. ואיכא מ"ד דנהי דלא אפשיטא הכא אפ"ה אפשיטא לה מממריה דשמואל דאמר בסמוך אבל הנאת פלוני עלי מפר ואי מהא לא אריא דכי קאמר מפר דברים שיש בהן עינוי נפש קאמר ואכתי מצינן למימר דתשמיש המטה אין בו עינוי: **אמר שמואל משמיה דלוי כל נדרים בעל מפר לאשתו.** והוא דהוו נדרי עינוי נפש: **חוץ מהנאתי על פלוני.** דהא לא הוי לה עינוי נפש: **אבל הנאת פלוני עלי מפר.** דכיון דאית בה עינוי נפש אע"פ שלא נדרה אלא מאחר יפר: **יביא ממדינה אחרת.** אבל פירות אותה מדינה מיתסרי עלה ואינו יכול להפר וכ"ש באומרת הנאת פלוני עלי שאינו יכול להפר: **דקאמרה שתביא אתה.** כגון דקאמרה פירות מדינה זו עלי אם תביאם אתה אבל כשיביאם אחר לא אסרתם עליה וכיון דיש לה תקנה באותן פירות של אותה מדינה ע"י אחר לא דמי להנאת פלוני עלי דאית לה תקנה ליהנות מאותו פלוני. וכ"ת דמש"ה קתני יביא לה אחר מפירות אותה מדינה איכא למימר דמש"ה קתני יביא לה ממדינ' אחר' משום שאם לא היתה לה תקנה ע"י בעל אע"ג דאית לה תקנתא ע"י אחר מפר דהא רישא דאמרה קונס פירות עולם עלי דקתני הרי זה יפר באמרה שתביא אתה מתוקמא דומיא דסיפא ואפ"ה אע"ג דאית לה תקנתא ע"י אחר כיון דאית לה תקנתא ע"י בעל קתני הרי זה יפר משום דה"ל כאומרת הנאת פלוני עלי ומש"ה קתני סיפא יביא לה ממדינה אחרת לומר דטעמא דמלי מפר ברישא ליתיה בסיפא דאילו רישא משום דאית לה תקנה ע"י בעל מלי מפר אבל בסיפא כיון דאית לה תקנה ע"י בעל לא יפר: **הא שמע מסיפא וכו' ה"נ דאמרה ליה שתביא אתה.** ומש"ה כיון דאסר לה לאתהנויי מפירות ההוא חנווני גופיה ע"י אחר ואיהו נמי מלי מייתי לה מדוכתא אחרינא אין יכול להפר: **ואי אמרת דאמרה ליה שתביא אתה אמאי יפר הא מצי לאתהנויי מההוא חנווני ע"י אחר אלא מדסיפא דקא מייתא היא הוי רישא נמי דקא מייתא היא** עיקר הגירסא. וה"פ מדסיפא דקתני הרי זה יפר מתוקמא ע"כ שאסרה עליה פירותיו אפי' היכא דקמייתא היא דאי לא אסרינהו עילוה אלא היכא דקמייתי להו בעל אמאי יפר אלא ודאי בכל ענין אסרה על עצמה רישא נמי דקתני פירות חנווני זה עלי אין יכול להפר בההוא גוונא נמי מתוקמא ואפ"ה קתני אין יכול ליכא מידי בין רישא לסיפא אלא דברישא מיירי שלא היתה פרנסתו ממנו בלבד וסיפא קתני אם לא היתה פרנסתו אלא ממנו. ואיכא נסחי דגרסי אלא מדסיפא דלא מייתי בעל הוי רישא דקא מייתא היא והכל הולך לטעם אחד דה"ק מדסיפא ע"כ מיירי דמתסרא אע"ג דלא מייתי לה להנהו פירות בעל רישא נמי מיירי בההוא גוונא גופיה דאע"ג דמייתי לה היא גופה מתסרו עלה. ואיכא תו נסחי אחרינא דגרסי מדסיפא דקא מייתי בעל הוי רישא דקא מייתא היא וה"פ מדסיפא ע"כ בשאי אפשר לה ליהנות מאותן פירות אלא ע"י בעל כגון שאין החנווני רוצה להקיפה ע"י אחר אלא לו ובכה"ג אי אפשר לה ליהנות מן הפירות אלא אם תעבור על נדרה וע"כ לדידך דמוקמת ליה בדאמרה ליה שתביא אתה בכי ה"ג עסקינן דאי לא אמאי יפר דקא מייתא איהי דרישא נמי ע"כ דומיא דסיפא היא בשאי אפשר לה ליהנות אלא באיסור כגון שנדרה הנאת פירותיו ואפי' תקנס היא בעצמה. וכל הנסחאות עולות לטעם אחד אלא דנסחא קמייתא מיתורצא טפי: **אלא רישא אין יכול להפר ודקמייתא היא.** כלומר אין ודאי קושטא קאמרת דרישא דמיתוקמא בשאסרה עליה פירותיו של אותו חנווני אפי' כשתביאם היא ומיהו לא קשיא לשמואל דמתני' כולה ר' יוסי היא ולר' יוסי אין הכי נמי דאינו יכול להפר משום נדרי עינוי נפש ושמואל דאמר מפר סתמא ואפילו משום עינוי נפש משמע כרבנן ס"ל. והאי

דהיתה [נפלוג] ומיתני בפירות דלא אפשר בהן הנאה דהיתר כגון שאמרה כל פירות שיוצאו מאותה מדינה יפר והכי משמעות הלשון מדסיפא דמייתי בעל באיסור רישא דמייתי איהי באיסור ומנסח המלוי בלשון וה"ה דאמרה גרירא בלא רישא מלי לאותוני כיון דבסיפא לא אפשר על ידי הנאת אחרים מלי איהי אין פרנסתו אלא ממנו כי נמי מתפרנס מאחרים יפר לשמואל אלא רישא דמייתי איהי באיסור לומר שנדרה פירות מדינה לגמרי בין יביאם בעל בין יביאם אחר:

יפר חלקו ומשמשתו ותהא נטולה מן היהודים ואי אמרת נדר ענוי נפש הוי אמאי תהא נטולה מן היהודים ש"מ אדברים שבינו לבינה הויין לרבנן תבעי לך משום דנטולה אני מן היהודים ר' יוסי קתני לה דאמר רב הונא כוליה פירקין רבי יוסי היא ממאי כיון דקתני ר' יוסי אומר אין אלו נדרי עינוי נפש למה ליה תו למיתנא הרי זה יפר דברי רבי יוסי שמע מינה מכאן ואילך רבי יוסי היא אמר שמואל משמיה דלוי בכל נדרים בעל מפר לאשתו חוץ מן הנאתי על פלוני שאינו מפר אבל הנאת פלוני עלי מפר תנן פירות מדינה זו עלי יביא לה ממדינה אחרת אמר רב יוסף דקאמרה שתביא ת"ש פירות חנוני זה עלי אין יכול להפר הכא נמי דקא אמרה שתביא אתה לא היתה פרנסתו אלא ממנו הרי זה יפר ואי אמרת דקא אמרה שתביא אתה אמאי יפר אלא מדסיפא דלא מייתי בעל הוי רישא דקא מייתא היא אלא רישא אין יכול להפר ודקא מייתא היא ומתני'

ג א מיי' פי"ב מהל' נדרים הל' ו [ב ג] סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סימן רלד סעיף סו:
יד ב מיי' שם טוש"ע שם סעי' יב ועיין בכ"מ:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אמר רב יוסף וכו' אבל הנאת פלוני עלי דקאמרה על נפשה: (ב) ד"ה פירות וכו' הכא נמי כו' הכ"ד: (ג) ד"ה הכי זה יפר ויביא לה ואי אמרת שתביא אתה כו' ומהיכן סיפא דקא מתיא איהי מו לא אפשר לאוקומה רישא שתביא אתה והדדא קושין לדוכתיה כנ"ל ומיהו דשם איתא דקא מייתי הוא מתוקמת כשתביא נמחק: (ד) ד"ה אלא לעולם וכו' דאע"ג דקאמר פירות וכו' סתם יכול למימרא דאינו יכול להפר לגמרי אלא מעינוי נפש קאמר דאינו מפר משום עינוי נפש אבל מפר משום דברים שבינו לבינה שמפר לעצמו ולא כנ"ל והה"ל: (ה) באה"ד נ"א אלא כיון דהא דקתני וכו' בתנם הוי רישא נמי דקתני וכו' למיתב ליה בחנם ולא איכא בין בבא דרישא לבבא דסיפא אלא דבבא דסיפא הוי פרנסתו מן חנוני תדיר כדקתני אם לא וכו' אלא לדימנין הוי דקא יהיב ליה וכו' והא דקאמר מייתא איהי:

פירוש הרא"ש

כל נדרים בעל מפר לאשתו. פירוש כל נדרים של עינוי נפש מפר הפרה גמורה: אבל הנאת פלוני עלי מפר. דהוי עינוי נפש שמא תצטרך ממנו: תנן פירות מדינה זו עלי יביא ממדינה אחרת. אלמא אפי' הנאת מדינה לא חשיב עינוי נפש דיכולה להביא ממדינה אחרת כ"ש הנאת פלוני יחיד: דקאמרה שתביא. אלא אסרה עליה אלא שהבעל מביא לה אבל היא לא אחר יכולין להביא אבל פירות העולם אע"ג דאמרה שתביא הוי עינוי נפש כיון דאי אפשר לה ליהנות משום פירי שיביא הבעל וה"ק דמלי למתבי יביא לה אחר מאותה מדינה אלא לרבותא קאמר אפי' אין לה אחר להביא אפשר שהבעל יביא לה ממדינה אחרת: ובדסיפא דקמייתי בעל הוי רישא דקא מייתא איהי. כלומר אפי' מאי דמוקמת רישא דאינו מפר משום דאפשר בהנאת אחרים וע"כ סיפא דמפר משום דאי אפשר בהנאת אחרים דכיון ההחנווני נותן לה בהקפה לא יתנם אלא ליד הבעל

תוספות

שמע מינה דברים שבינו לבינה הוי. דאי עינוי נפש הוה מיפר אף לאחרים: (ואבת') לרבנן תבעי לך. ומתמיהין דנטולה אני מן היהודים רבי יוסי קתני לה דלדידיה פשיטא דדברים שבינו לבינה הוו כדאמר לעיל: כוליה פרקין רבי יוסי. כל סתמות המגיות בפירקין ממילתא דרבי יוסי קתני להו: למה לי תו למתני הרי זה יפר דברי רבי יוסי ש"מ מכאן ואילך רבי יוסי היא. כל נדרים של עינוי נפש חוץ מהנאתי על פלוני דלא הוי עינוי נפש אבל הנאת פלוני עלי מיפר דהוי עינוי נפש: תנן פירות מדינה עלי יביא בו'. ואינו יכול להפר ואמאי והא לא גרע מהנאת פלוני עלי: דאמרה ליה שתביא אתה. כלומר מתניתין מייתי דלא נדרה אלא מאותם שיביא הבעל דיכול דאיכא תקנה בהנאת אחרים ליכא עינוי דאפשר שאחרים יקנו ויתנו לה אבל שמואל מייתי שנדרה מפלוני לגמרי דהוא הדין דבמתניתין מלי למיתני תקנה דאחרים שיכולין לקנות לה אף מאותה העיר אלא אשמעינן רבותא דאף על ידי בעלה יכולה ליהנות על ידי פירות מדינה אחרת ולא הוי כנדרתם הנאה מבעלה ורישא דאמרה קונס פירות העולם אע"ג דאמרה שתביא אתה בפירות מדינה כיון דאיכא יכולה ליהנות מבעלה משום מקום הוי עינוי נפש: ת"ש מביאה פירות חנוני זה אינו יכול להפר. ואמאי ליהוי כהנאת פלוני עלי: ה"נ שתביא אתה דהוי כהנאת אחרים: אם היתה פרנסתו בו'. ומדסיפא דמייתי בעל [דקתני] אם לא היה פרנסתו אלא ממנו פי' ולפי מאי דמוקמת פירות חנווני דאינו מיפר משום דאפשר בהנאת אחרים כך סיפא דקתני יפר ע"כ [בדאי] אפשר [אלא] על ידי הנאת הבעל שאין החנווני מקיף כ"א לבעל גופיה ולא יתפרס לאחר ומדסיפא דמייתי בעל רישא דמייתי איהי פי' מדסיפא דאי אפשר להביא הפירות אלא באיסור על ידי בעל רישא נמי פירות מדינה עלי מיירי בהך גוונא בין יביאם הבעל בין יביאם אחר ואיכא בהו אלא הנאה דאיסור וקתני איהו מיפר וקשיא לשמואל דמוקי לה כשתביא אתה ועל דרכך לא מיירי הכי דאם כן אמאי מפליג בזה הענין דאם אין פרנסתו אלא ממנו דמיירי דליכא הנאה

מז א מיי' פי"ב מהל' נדרים הל' ו טוש"ע י"ד סימן רלד סעיף סג:
מז ב מיי' פי"ב מהל' נדרים הל' יט סמג לאוין רמב:

תוספות

מתני' רבי יוסי היא. דמתמיר בהפרה אבל לרבנן מפר ושמואל כרבנן: **דאמר רב הונא כולי עדרקין רבי יוסי** [**היא.** והא] דאייתי הכא דרב הונא [אינו מן הצורך] דהא מיומא דמלתא דרבי יוסי בהך בבא דפירות מדינה זו ומנווני זה אלא משום דעל בבא דלקמן דשייני בהנה לברייתא דלריך לשנויי לשמואל כי הכא כמו שאפרש לקמן: **ומאי אינו יכול להפר משום עינוי נפש.** גרלה לפרש דהיינו שיעוית אחרינא והוי כמו מי נמי וה"פ מי נמי כרבנן אלא (למימר) לאוקומה מאי אינו יכול להפר דקאמר משום עינוי אבל מיפר הוא משום דברים שבינו לביה קאמר ופיגון תירון זה פירשתי פרק השואל (דף קא. ד"ה אבדוה) גבי ומקבל כחוכר דמי דהוה כמו מי נמי: **ע"א** הרב רבי יונה ר"ש מתני' רבי יוסי ושמואל כרבנן והו עיקר ומאי אינו יכול להפר כו' האמת מסיק ואזיל להוליא מסברא דהוה ס"ד דפירות תנווני אינו יכול להפר אבל והשתא מסיק דאפילו לר' יוסי אמת הוא דפירות תנווני עלי מפר מעשה דברים שבינו לביה. ומיהו אין לתרץ נכון מילתא דשמואל דאמר האמת פלוני עלי יפר דמה חושש בעל אם נדרה מאותו פלוני בשביל כך לא יתנע הבעל מלקחת ממנו כל מה שירלה ואמה תהנה מן הבעל בהיתר אבל בשנדרה פירות תנווני עלי לא יוכל הבעל ליקח ממנו ומיקרי בינו לביה הר"ר יונה ז"ע: **אמר רב** יהודה **אמר שמואל** נדרה משתי **בכרות באחת מתענה.** פת נקיה ובאחת אין מתענה פת של שעורים מתוך שמפר למתענה מפר לשאינו מתענה ואין לקשות מהאי דבעולה אני מן היהודיים יפר אלקו דלא אמר מפר לגמרי דהיינו משום דברים שבינו לביה וגזירת הכתוב היא בין אים לאשתו דלדידה לחודיה מפר אבל הכא כיון דמפר מקלתו הופר כולו והא דתנן לקמן (דף פז.) נדרה מתאנים וענבים והפר לתאנים לא הפר לענבים ולא אמר הפר מקלתו הפר כולו היינו משום שמפר פתם ומיתנלת הפרה לכל הנדר וכ"ש אם נדרה מפלוני [דבר שיעור נפש וגם דבר שאינו שיעור נפש אם אמרי' מתוך שמפר לדבר שמתענה מפר גמי לשאינו מתענה או אינו] מפר לשאינו מתענה דאינו שיעור לה דלא אמר נדר שהופר מקלתו הופר כולו:

מפר לשאין מתענה דכיון דנדר אחד הוא ואית ביה קלת שיעור אף בשני מפר אף לשני אבל בלא הפרה אינו מופר משום דהותר מקלתו דדוקא גבי הנדר קיים אבל הפרת הבעל שהיא מבלן ולהבא מה שהותר הותר והשאר עומד באיסורו והא דאמרינן בגעולה אני מן היהודיים דמפר דוקא מלקו ולא אמרינן מתוך שמפר מלקו מפר גם לאחרים כין אים לאשתו כתיב דגזירת הכתוב הוא דוקא ביבא לביה הוא מפר ולא ביבא לבין אחרים והא דתנן במתניתין הפר לאחים אינו מופר עד שיפר אף לענבים מיירי כגון שפירש הפרה לאחים אבל הכא מיירי שהפר בפתם:

והאי דאלטוריך למימר הכא דאמר רב הונא כוליה פירקא רבי יוסי היא לאו משום הא מתניתין גופא דבהא הא מסייע בה דברי ר' יוסי אלא משום דחש הש"ס דילמא הוה פריך ליה מאידך מתניתין דקתני [פג.:] קונם שאני נהנית לברייתא אינו יכול להפר ופתמא קתני ולא מפרש בה דברי ר' יוסי להכי הקדים ואמר ליה דכוליה פרקין ר' יוסי היא וליכא למיפרך מינה כלל דשמואל דאמר כרבנן. והאי דאלטוריכיון נמי לאורוכי ולמימר ומאי אין יכול להפר משום נדרי עינוי נפש אבל מפר משום דברי' שבינו לביה אע"ג דלפרוקה לשמואל לא הוה מצטריך לן אלא למימר דהא מני ר' יוסי היא ושמואל דאמר כרבנן היינו טעמא משום דאם איתא דלר' יוסי לא מלי מפר אפי' משום דברים שבינו לביה ליכא למימר דליהוי לרבנן נדר שיש בו עינוי נפש דהא אתרא ולא אתרא לרבנן הוי עינוי נפש לרבי יוסי הוי דברים שבינו לביה משום הכי אמרי' דלר' יוסי נמי דברים שבינו לביה הויין הלכך שפיר מלינן למימר דלרבנן מפר משום עינוי נפש: **וביון דאסיקנא דשמואל דאמר כרבנן נקטינן כותייהו** ואע"ג דכוליה פרקין רבי יוסי היא לאו סתמי מינהו דכיון דקתני תנא דברי ר' יוסי יתירא הוה ליה כאילו תנן בהדיא בכולהו מתניתין אמר ר' יוסי וכן דעת הרמב"ן ז"ל וכבר כתבתי זה למעלה (דף פא.). אבל אחרים אומרים דלמסקנא שמואל כר' יוסי אתמקמא והכי קאמר מתני' רבי יוסי היא ומאי אין יכול להפר משום נדרי עינוי נפש אבל משום דברים שבינו לביה מפר ושמואל נמי משום דברים שבינו לביה אומר דמפר וכרבי יוסי. ולא נהירא דאם כן לא הוי לן למימר מתני' ר' יוסי היא דאמר רב הונא כוליה פירקין ר' יוסי דכיון דאמרי' דמתניתין דקתני לא יפר משום נדרי עינוי נפש קאמר ושמואל דאמר מיפר משום דברים שבינו לביה בהכי סגי לן לפרוקה לדשמואל ומאי איכפת לן תו מתניתין מני אלא ודאי כדאמרן: **אמר רב יהודה אמר שמואל נדרה משתי בכרות.** כגון דאמרה אתי בכרות אלו עלי באחת מתענה שהיא פת נקיה ובאחת אין מתענה שהיא פת קיבר מתוך שהוא מפר למתענה מפני שיש בה עינוי נפש מפר לשאין מתענה אע"פ שאין בה עינוי נפש דכיון דשתיהן דבר אחילה מפר לשאין מתענה בגרדא דמתענה ואפי' הפר סתם כל הנדר מופר: **ורב אסי אמר רבי יוחנן מפר למתענה ואין מפר לשאין מתענה.** משום דלית ליה הך גרדא הלכך אפי' הפר בפירוש למתענה ואין מתענה אינו מופר לשאין מתענה כך פירשו רבותי ולא ראיתי לאחד מהם בגרדא דשמואל טעם למה. ונראה בעיני דשמואל ורבי יוחנן בהכי פליגי משום דקרא כתיב [במדבר ל] אשה יפרנו ומפקינן מהאי קרא לקמן (דף פז.) דלריך הבעל שיפר כל הנדר דיפרנו כוליה משמע ואם הפר מקצתו אפי' מה שהפר אינו מופר אבל היא עיקר הגירסא בהיא שמעתא דלקמן וכמו שנכתוב עליה בסייעתא דשמיא משום הכי קאמר דכיון שנדרה משתי בכרות כנדר אחד וא"א לו להפר לחצאין דיפרנו כתיב משום הכי מתוך שהוא לריך להפר ויכול להפר למתענה משום עינוי נפש מפר ג"כ לשאין מתענה דאי אמרת לא מלי מיפר נמצא אף הפרתו למתענה אינו כלום וכיון דרחמנא יהיב ליה רשותא להפר נדרים שיש בהן עינוי נפש על כרחיך מפר אף בשאין מתענה דמתענה בשאין מתענה תליא ואי אמרת לא מלי מפר איכא עינוי נפש ורב אסי אמר ר' יוחנן מפר למתענה ואין מפר לשאין מתענה דקסברא ליה דנהי דיפרנו אמר רחמנא דמשמע כוליה ולא פליגא היינו לומר שלריך להפר כל הנדר שהוא יכול להפר דיפרנו דקרא לענוי נפש קאי הילכך כל שהפר כל מה שיש בו עינוי נפש בהכי סגי ויפרנו קריון ביה ומשום הכי מפר למתענה ואין מפר לשאין מתענה. וכי תימא ל"כ דסברא ליה לשמואל דיפרנו אכוליה נדר קאי ואפי' להוה פלגא דליתיה מהנהו גווני דמלי בעל מפר וכדכתיבנא מקשי ליה מתניתין דתנן (לקמן ג:) נטולה אני מן היהודים יפר אלקו ותהא משמשתו ותהא נטולה מן היהודים ואמאי נימא כיון דיפרנו אמר רחמנא מתוך שמפר אלקו מפר נמי אלק היהודים דבלאו הכי לא אפשר איכא למימר דאפשר דסברא ליה לשמואל דיפרנו דמשמע כוליה ולא פליגא בעינוי נפש בלחוד הוא דכתיב ולא אשכחן ליה בדברים שבינו לביה ובמתניתין דלקמן ובברייתא דמייתי עלה בגמרא בנדרי עינוי נפש נקיט לה ולא בדברים שבינו לביה ומילתא דשייכא בטעמא היא בנדרי עינוי נפש משום קפידא דילה הוא דמלי מפר דעינוי גבה היא ומשום הכי אינו בדין שיפר לחצאין דהא מעני לה טפי אבל דברים שבינו לביה משום קפידא דבעל הוא הלכך נמאי דלא קפיד לא קפיד ובמאי דקפיד שרי וזיל אדנפשיה. כן נראה בעיני: **איתיביה האשה שנדרה בנזיר וכו'** הרי

דמי ויש מפרשים דמיומא דשנעיא היא ומתניתין רבי יוסי היא ואשמעינן דאע"פ שאינו מפר משום עינוי נפש מפר משום דברים שבינו לביה ומ"מ מלמא דשמואל לא מיתלא בהכי דמפר משום דברים שבינו לביה דבשלמא פירות תנווני עלי דברים שבינו לביה הוא דמלי מפר דעינוי נפש הוא אבל אם נדרה מפלוני ואפילו אם מכרן לאחר אסורה בהן אבל כשאמרה האמת פלוני עלי מותרת בפירות שהבעל קונה ממנו דבזה אינה נהנית ממנו הלכך לא הוי דברים שבינו לביה: **באחת מתנה ובאחת אינה מתענה.** כגון שהאחת היא פת נקיה ואחת פת קיבר ואינה רגילה לאכול פת קיבר אי נמי אין לה פת אחר לאכול היום והיא מתענה אם לא תאכל אחת מהן מתוך שהוא מפר למתענה

אים לאשתו כתיב דגזירת הכתוב הוא דוקא ביבא לביה הוא מפר ולא ביבא לבין אחרים והא דתנן במתניתין הפר לאחים אינו מופר עד שיפר אף לענבים מיירי כגון שפירש הפרה לאחים אבל הכא מיירי שהפר בפתם:

(ה) רש"י ד"ה כולה פירקא וכו' פלוני עלי לד' יוסי מפר לעצמו וכו' אבל לרבנן יכול להפר אפילו לאחרים כשאר עינוי נפש כל"ל ומיהא אינו ממקן והה"ל:

מוסף רש"י

באחת מתענה. כלומר יש לה לער ועינוי נפש שהיא פת יפה, ובאחת אין מתענה. אין לה לער ועינוי נפש, שהיא פת קיבר (ראש"ה בשמו).

פירוש הרא"ש

ומדסיפא דאי אפשר להביא הפירות אלא בהבאת אילנות הייינו על ידי הבעל ריש"א נמי מיירי שא"א אלא בהבאת אילנות דאפילו לאחרים עליה אפילו דמתניתין אינו דאי לא תימא הכי נפלגא בדדיה אפי' אין פרנסתו ממנו בין אמרה כל שבעל בין אמרה כל הבאות אלא ודאי ריש"א נמי מיירי דאמרה עליה כל מי שיביאם ואפי' הכי קתני אין יכול להפר וקשיא לשמואל ומשני דמתניתין ר' יוסי היא דמתמיר בהפרה אבל לרבנן מפר ושמואל דאמר כרבנן: **דאמר רב הונא** כוליה [פירקין] רבי יוסי היא. הא לא הוי לריך דבהכיא קתני אהך דנרי ר' יוסי אלא משום דקשיא נמי לשמואל מהך דקתני קונם שאני נהנה לברייתא לא יפר ולריך לשנויי ר' יוסי היא דכוליה פרקין רבי יוסי קתני לה: **מאי אין יכול להפר משום נדרי עינוי נפש.** שנדרא אחרינא הוא ואפי' כרבי יוסי נמי אתיא ומפר הוא משום דברים שבינו לביה ושמואל נמי מפר משום דברים שבינו לביה קאמר. וכיולא בזה פירש"י בפרק השואל (ב"מ דף קא. ד"ה יש קנין) ומקבל לאו כמוכר

(ו) רש"י ד"ה כולה פירקא וכו' פלוני עלי לד' יוסי מפר לעצמו וכו' אבל לרבנן יכול להפר אפילו לאחרים כשאר עינוי נפש כל"ל ומיהא אינו ממקן והה"ל:

(ז) מיי' פי"ב מהל' נדרים הל' ו טוש"ע י"ד סימן רלד סעיף סג:
(ח) מיי' פי"ב מהל' נדרים הל' יט סמג לאוין רמב:

(ט) רש"י ד"ה כולה פירקא וכו' פלוני עלי לד' יוסי מפר לעצמו וכו' אבל לרבנן יכול להפר אפילו לאחרים כשאר עינוי נפש כל"ל ומיהא אינו ממקן והה"ל:

(י) ג"ל בהמתרא, ד) ג"ל הרי הן. יעב"ץ,

הגהות הב"ח

(ו) רש"י ד"ה כולה פירקא וכו' פלוני עלי לד' יוסי מפר לעצמו וכו' אבל לרבנן יכול להפר אפילו לאחרים כשאר עינוי נפש כל"ל ומיהא אינו ממקן והה"ל:

מוסף רש"י

באחת מתענה. כלומר יש לה לער ועינוי נפש שהיא פת יפה, ובאחת אין מתענה. אין לה לער ועינוי נפש, שהיא פת קיבר (ראש"ה בשמו).

פירוש הרא"ש

ומדסיפא דאי אפשר להביא הפירות אלא בהבאת אילנות הייינו על ידי הבעל ריש"א נמי מיירי שא"א אלא בהבאת אילנות דאפילו לאחרים עליה אפילו דמתניתין אינו דאי לא תימא הכי נפלגא בדדיה אפי' אין פרנסתו ממנו בין אמרה כל שבעל בין אמרה כל הבאות אלא ודאי ריש"א נמי מיירי דאמרה עליה כל מי שיביאם ואפי' הכי קתני אין יכול להפר וקשיא לשמואל ומשני דמתניתין ר' יוסי היא דמתמיר בהפרה אבל לרבנן מפר ושמואל דאמר כרבנן: **דאמר רב הונא** כוליה [פירקין] רבי יוסי היא. הא לא הוי לריך דבהכיא קתני אהך דנרי ר' יוסי אלא משום דקשיא נמי לשמואל מהך דקתני קונם שאני נהנה לברייתא לא יפר ולריך לשנויי ר' יוסי היא דכוליה פרקין רבי יוסי קתני לה: **מאי אין יכול להפר משום נדרי עינוי נפש.** שנדרא אחרינא הוא ואפי' כרבי יוסי נמי אתיא ומפר הוא משום דברים שבינו לביה ושמואל נמי מפר משום דברים שבינו לביה קאמר. וכיולא בזה פירש"י בפרק השואל (ב"מ דף קא. ד"ה יש קנין) ומקבל לאו כמוכר

(ה) רש"י ד"ה כולה פירקא וכו' פלוני עלי לד' יוסי מפר לעצמו וכו' אבל לרבנן יכול להפר אפילו לאחרים כשאר עינוי נפש כל"ל ומיהא אינו ממקן והה"ל:

(ו) מיי' פי"ב מהל' נדרים הל' ו טוש"ע י"ד סימן רלד סעיף סג:
(ז) מיי' פי"ב מהל' נדרים הל' יט סמג לאוין רמב:

(ח) ג"ל בהמתרא, ד) ג"ל הרי הן. יעב"ץ,

ומתני' רבי יוסי היא דאמר רב הונא כוליה פרקין ר' יוסי היא ומאי אין יכול להפר משום עינוי נפש אבל מפר נדרים שבינו לבינה: אמר רב יהודה אמר שמואל נדרה משתי בכרות באחת מתענה ובאחת אין מתענה מתוך שהוא מפר למתענה מפר לשאינו מתענה ורב אסי אמר ר' יוחנן אמפר למתענה ואין מפר לשאין מתענה ואיכא דאמרי בעא מיניה רב אסי מרבי יוחנן נדרה משתי בכרות באחת מתענה ובאחת אין מתענה מהו א"ל מפר למתענה ואין מפר לשאין מתענה איתיביה ט) בהאשה שנדרה בנזיר והיתה שותה יין ומטמאה למתים הרי

דברים שבינו לביה הויין הלכך שפיר מצינן למימר דלרבנן מפר משום עינוי נפש: **וביון דאסיקנא דשמואל דאמר כרבנן נקטינן כותייהו** ואע"ג דכוליה פרקין רבי יוסי היא לאו סתמי מינהו דכיון דקתני תנא דברי ר' יוסי יתירא הוה ליה כאילו תנן בהדיא בכולהו מתניתין אמר ר' יוסי וכן דעת הרמב"ן ז"ל וכבר כתבתי זה למעלה (דף פא.). אבל אחרים אומרים דלמסקנא שמואל כר' יוסי מתוקמא והכי קאמר מתני' רבי יוסי היא ומאי אין יכול להפר משום נדרי עינוי נפש אבל משום דברים שבינו לביה מפר ושמואל נמי משום דברים שבינו לביה אומר דמפר וכרבי יוסי. ולא נהירא דאם כן לא הוי לן למימר מתני' ר' יוסי היא דאמר רב הונא כוליה פירקין ר' יוסי דכיון דאמרי' דמתניתין דקתני לא יפר משום נדרי עינוי נפש קאמר ושמואל דאמר מיפר משום דברים שבינו לביה בהכי סגי לן לפרוקה לדשמואל ומאי איכפת לן תו מתניתין מני אלא ודאי כדאמרן: **אמר רב יהודה אמר שמואל נדרה משתי בכרות.** כגון דאמרה אתי בכרות אלו עלי באחת מתענה שהיא פת נקיה ובאחת אין מתענה שהיא פת קיבר מתוך שהוא מפר למתענה מפני שיש בה עינוי נפש מפר לשאין מתענה אע"פ שאין בה עינוי נפש דכיון דשתיהן דבר אחילה מפר לשאין מתענה בגרדא דמתענה ואפי' הפר סתם כל הנדר מופר: **ורב אסי אמר רבי יוחנן מפר למתענה ואין מפר לשאין מתענה.** משום דלית ליה הך גרדא הלכך אפי' הפר בפירוש למתענה ואין מתענה אינו מופר לשאין מתענה כך פירשו רבותי ולא ראיתי לאחד מהם בגרדא דשמואל טעם למה. ונראה בעיני דשמואל ורבי יוחנן בהכי פליגי משום דקרא כתיב [במדבר ל] אשה יפרנו ומפקינן מהאי קרא לקמן (דף פז.) דלריך הבעל שיפר כל הנדר דיפרנו כוליה משמע ואם הפר מקצתו אפי' מה שהפר אינו מופר אבל היא עיקר הגירסא בהיא שמעתא דלקמן וכמו שנכתוב עליה בסייעתא דשמיא משום הכי קאמר דכיון שנדרה משתי בכרות כנדר אחד וא"א לו להפר לחצאין דיפרנו כתיב משום הכי מתוך שהוא לריך להפר ויכול להפר למתענה משום עינוי נפש מפר ג"כ לשאין מתענה דאי אמרת לא מלי מיפר נמצא אף הפרתו למתענה אינו כלום וכיון דרחמנא יהיב ליה רשותא להפר נדרים שיש בהן עינוי נפש על כרחיך מפר אף בשאין מתענה דמתענה בשאין מתענה תליא ואי אמרת לא מלי מפר איכא עינוי נפש ורב אסי אמר ר' יוחנן מפר למתענה ואין מפר לשאין מתענה דקסברא ליה דנהי דיפרנו אמר רחמנא דמשמע כוליה ולא פליגא היינו לומר שלריך להפר כל הנדר שהוא יכול להפר דיפרנו דקרא לענוי נפש קאי הילכך כל שהפר כל מה שיש בו עינוי נפש בהכי סגי ויפרנו קריון ביה ומשום הכי מפר למתענה ואין מפר לשאין מתענה. וכי תימא ל"כ דסברא ליה לשמואל דיפרנו אכוליה נדר קאי ואפי' להוה פלגא דליתיה מהנהו גווני דמלי בעל מפר וכדכתיבנא מקשי ליה מתניתין דתנן (לקמן ג:) נטולה אני מן היהודים יפר אלקו ותהא משמשתו ותהא נטולה מן היהודים ואמאי נימא כיון דיפרנו אמר רחמנא מתוך שמפר אלקו מפר נמי אלק היהודים דבלאו הכי לא אפשר איכא למימר דאפשר דסברא ליה לשמואל דיפרנו דמשמע כוליה ולא פליגא בעינוי נפש בלחוד הוא דכתיב ולא אשכחן ליה בדברים שבינו לביה ובמתניתין דלקמן ובברייתא דמייתי עלה בגמרא בנדרי עינוי נפש נקיט לה ולא בדברים שבינו לביה ומילתא דשייכא בטעמא היא בנדרי עינוי נפש משום קפידא דילה הוא דמלי מפר דעינוי גבה היא ומשום הכי אינו בדין שיפר לחצאין דהא מעני לה טפי אבל דברים שבינו לביה משום קפידא דבעל הוא הלכך נמאי דלא קפיד לא קפיד ובמאי דקפיד שרי וזיל אדנפשיה. כן נראה בעיני: **איתיביה האשה שנדרה בנזיר וכו'** הרי

מפר לשאין מתענה דכיון דנדר אחד הוא ואית ביה קלת שיעור אף בשני מפר אף לשני אבל בלא הפרה אינו מופר משום דהותר מקצתו דדוקא גבי הנדר קיים אבל הפרת הבעל שהיא מבלן ולהבא מה שהותר הותר והשאר עומד באיסורו והא דאמרינן בגעולה אני מן היהודים דמפר דוקא מלקו ולא אמרינן מתוך שמפר מלקו מפר גם לאחרים כין אים לאשתו כתיב דגזירת הכתוב הוא דוקא ביבא לביה הוא מפר ולא ביבא לבין אחרים והא דתנן במתניתין הפר לאחים אינו מופר עד שיפר אף לענבים מיירי כגון שפירש הפרה לאחים אבל הכא מיירי שהפר בפתם:

(ט) רש"י ד"ה כולה פירקא וכו' פלוני עלי לד' יוסי מפר לעצמו וכו' אבל לרבנן יכול להפר אפילו לאחרים כשאר עינוי נפש כל"ל ומיהא אינו ממקן והה"ל:

(י) ג"ל בהמתרא, ד) ג"ל הרי הן. יעב"ץ,

הרי זו סופגת את הארבעים א**הפר לה בעלה והיא לא ידעה שהפר לה והיתה שותה יין ומיטמאה למתים אינה סופגת את הארבעים ואי אמרת מפר למתענה ואין מפר לשאין מתענה דלמא מן יין דאית לה צערא הפר לה מן חרצן ומן זג לא הפר לה דהא לא אית לה צערא ותספוג את הארבעים אמר רב יוסף** ב**אין נזירות לחצאין א"ל אביי הא קרבן לחצי נזירות איכא אלא אמר אביי אין נזירות לחצאין** ג**ואין קרבן לחצאין מיתיבי** ד**האשה שנדרה בנזיר והפרישה בהמתה ואח"כ הפר לה בעלה מביאה חטאת העוף ואינה מביאה עולת העוף ואי אמרת אין קרבן לחצי נזירות אמאי מביאה חטאת העוף ואלא מאי יש קרבן לחצי נזירות חטאת עולה ושלמים אלא לעולם אין קרבן לחצי נזירות וחטאת העוף דמתיא משום דחטאת על הספק איתיביה** ג) ה**האשה שנדרה בנזיר ואחר כך הפר לה בעלה מביאה חטאת העוף ואין מביאה עולת העוף ואי אמרת מפר למתענה ואין מפר לשאין מתענה דלמא**

הפר לה בעלה והיא לא ידעה כו'. (ו) ואמאי אינה סופגת אע"ג דהכא אמרינן במס' נזיר בפרק מי שאמר הריני נזיר ג) אישה הפרס וה' יסלח לה באשה שהפר לה בעלה והיא לא ידעה הכתוב מדבר שהיא צריכה סליחה וכפרה דקסבר בעל מיעקר עקר: **ואי אמרת מפר למתענה ואין מפר לשאינה מתענה.** (ז) הא הוי נמי יין זג וחרצן דומיא דשתי ככרות דמתענה ליין ואין מתענה לזג וחרצן ואמאי קתני אינה סופגת את הארבעים דמשמע דמפר לה מכל וכל: **דלמא מיין דאית לה צערא.** דאית ביה משום עינוי הוא דהפר לה ולא מזג וחרצן אלא מדקתני אינה סופגת ש"מ דמיפר לה נמי מזג וחרצן באותה הפרה דיין וקשיא לר' יוחנן: **אין נזירות לחצאין.** דלאמרינן בפ' הריני נזיר מן הגלוגרות (נזיר יא.) והכי (ג) הוא אומר הריני נזיר על מנת שאהא שותה יין ומטמא למתים הרי זה נזיר ואסור בכולן ומפרש בברייתא מפני שהתנה על מה שכתוב בתורה הכא נמי כי מפר לה בעלה מפר הכל: **אמר ליה אביי הא קרבן לחצי נזירות איכא.** בתמיה. דאי אמר הריני אני נזיר מציא אני קרבן והא קיימא לן דלא אשכחן נזירות לפלגא אלא אי לרבנן הוי נזיר גמור ואסור מכל אי לר"ש דפליג עלייהו לא הוי נזיר כלל דאמר אינו נזיר עד שיזיר מכולן ואי בעית למימר דיש קרבן לחצי נזירות אמינא נמי דיש נזירות לחצאין אפילו לענין מלקות ואיכא לפרוכיה נמי כדמעיקרא: **מביאה חטאת העוף.** היום ואינה צריכה להביא עולת העוף. והתם מפרש בגמ' למאי הלכתא מביאה חטאת העוף טפי מחטאת בהמה: **מביאה חטאת העוף.** משום נזירות שעשתה קודם שהפר לה בעלה דכיון דמפר (ד) בעלה הוה כחצי נזירות דאילו כי מפר בעל אינו מפר אלא מה שעתיד לבא אבל מעיקרא אינו מפר דקודם הפרה כדקאי קאי. והתם במסכת נזירה) קא דייק דבעל מינו גייז והיכא דהפר לה ונמצאו דברים שעשתה קודם הפרה שנטמאת למתים סופגת את הארבעים: **וחטאת העוף.** להכי מתיא (ה) דמשום הכי אינה צריכה להביא ולא כלום דהא הפר לה אלא משום דר' אלעזר הקפר דאמר הנזיר מביא חטאת על שגיער עצמו מן היין ומביאה זו חטאת העוף נמי: **על הספק.** דאמור ליערה עצמה מן היין מתחלת הנדר עד שעת הפרה דאשכחן דחטאת העוף אתיא נמי על הספק דיולדת שהפילה ואין ידוע מה הפילה אם חתיכה אם ולד מביאה חטאת העוף והואיל דאשכחן בעלמא דחטאת העוף באה על הספק הכא נמי מתיא היא חטאת העוף: **האשה שנדרה בנזיר כו'.** אהכי קאמר דלמא מיין דאית לה צערא וכו' ולא אפשר למידק כדדייקינן לעיל: דלמא

הרי זו סופגת את הארבעים. מפרשינן במסכת נזיר (כח.) דמשום גרירה דסיפא נקטה: **דלמא מיין דאית לה צערא הפר לה וכו'.** והאי דאמרי' דלמא ° אלא דווקא דאפילו הפר לה בהדיא מזג וחרצן לר' יוחנן דאמר [פס:] אין מפר לשאין מתענה לא מהני משום טעמא דכתיבנא: **ותספוג את הארבעים.** ואם איתא דהכי הוא ה"ל לתנא לאשמועינן הך רבותא דאפי' הפר לה בעלה סופגת ואפילו בזג וחרצן: **אמר רב יוסף אין נזירות לחצאין.** דכיון דלא משכחת נזירות שלא יחול אף על זג וחרצן כי אמר רחמנא ישרנו) דמשמע כוליה על כרחין אפילו על זג וחרצן קאמר: **אמר ליה אביי הא קרבן לחצי נזירות איכא.** בתמיה. דמדקאמר' אין נזירות לחצאין ולא קאמר' אין חצאין בנזירות משמע דבנזירות עצמו הוא דליכא חצאין הא יש קרבן לחצי נזירות כגון שנדרה ומנתה ט"ו יום והפר לה בעלה ונמצא מבטל ט"ו יום הבאים אבל ט"ו יום שמנתה כבר לא נעקרו דקיימא לן בפרק מי שאמר הריני נזיר (נזיר כב.) דבעל מינו גייז ומתמה אביי היאך תביא קרבן על מקצת מנין: **אלא אמר אביי אין נזירות לחצאין ואין קרבן לחצאין.** כי היכי דאין נזירות לחצאין שאי אפשר להפר מקצתו דהיינו יין ותאסר עדיין בזג וחרצן הכי נמי אין קרבן לחצאין דכל שהפר לה הבעל בתוך מנין נזירותה ותבטל מנין אותן ימים הבאים שוב אינה מביאה קרבן בשביל מקצת מנין נזירות שמנתה כבר אלא אמרה תורה להביא קרבן לחצאין אלא על מנין נזירות שלם: **מיהיבי האשה שנדרה בנזיר והפרישה בהמתה.** כלומר שנטמאת כבר קודם הפרשתה של בהמה דכיון דקתני מביאה חטאת העוף ממילא משמע דנטמאה שאין נזיר מביא חטאת העוף אלא על עסקי טומאה והא דקתני והפרישה בהמתה היינו לאחר שכן נזיר טמא מביא בהמה לאחר ולרבותא נקטה לומר שאע"פ שהפרישה בהמתה קודם הפרה אפי' הכי אין מביאה עולת העוף משום דאפר לה ואי אמרת אין קרבן לחצי נזירות שמנתה כבר שכיון שלא השלימה מנין שלם אף מה שמנתה לא חשיב ולא מקרי נזירות אם כן אמאי מביאה חטאת העוף על טומאה שאירעה לה והא לא מקריא נזירות כלל: **אלא מאי יש קרבן לחצי נזירות שלם בהמות בעיא לאתויי.** אם לא נטמאת דהיינו חטאת עולה ושלמים והשתא שנטמאת יש לה להביא אחר שעולת העוף וחטאת העוף אי נמי אפי' נטמאת בעיא לאתויי שלם בהמות דכיון דבעל לאו מיעקר עקר אלא מינו גייז מהפרה ואילך נמצא דאחי מנין נזירות שמנתה במקומו עומד ואי סלקא דעתך יש קרבן לחצי נזירות היה לה להביא קרבנות של נזירות דטהרה אחר שטטהר כדאמרינן בנטמאת אחר מלאת: **משום דחטאת העוף אתיא על הספק.** וכיון דקיל כולי האי דעל הספק נמי בתה ואינה נאכלת אתיא נמי לחצי נזירות: **איכא.** לר' יוחנן פריך דאמר אין אפר לשאין מתענה: **האשה שנדרה בנזיר ונטמאת ואח"כ הפר לה בעלה אין מביאה עולת העוף.** דאין קרבן לחצי מנין של נזירות דכיון דהפר לה בטלו כל דיני נזירות מכאן ואילך: מטומאת

עין משפט נר מצוה

יז א מיי' פי"ב מה' נדרים הל' יח סמג לאוין רמב:
יח ב מיי' פ"ל מהל' נזירות הל' ט סמג עשין קכו:
יט ג מיי' שם פי"ח הל' יח:
כ ד מיי' פ"ט מהלכות נזירות הל' ט:
כא ה מיי' שם הל' יא [עי' מל"מ]:

מסורת הש"ס

ו) נזיר יט. כב., ב) [שם], ג) [דף כג.], ד) [דף כח:], ה) [במדבר ל],

הגהות הב"ח

(ו) רש"י ד"ה הפר לה בעלה והיא לא ידעה כו' דהא אמרינן במסכת נזיר כל"ל: (ב) ר"ה ואי אמרת וכו' לאינה מתענה אמאי אינה סופגת אע"ג דהפר לה תספוג הא הוי נמי יין וזג וחרצן דומיא כל"ל: (ג) ר"ה אין נזירות וכו' והכי איתא התם האומר הריני נזיר: (ד) ד"ה מביאה חטאת העוף וכו' דכיון דמפר לה בעלה הוי כחצי נזירות דכי מפר לה בעל אינו וכו' קא דייק מהכא דבעל מינו כל"ל ותיכף דאילו ממתן: (ה) ד"ה ומטאת העוף אהכי מתיא משום דחטאת העוף על הספק כלומר אינה צריכה להביא ולא כלום וכו' נמי על הספק דאימור ליערה כל"ל והד"ל:

גליון הש"ס

בהר"ן ד"ה דלמא וכו' לאו דווקא. וכן לעיל דף מז ע"ב אמר רבא דלמא לכתחלה ועיין מדושי רשב"א מוקן דף לב ע"ב ד"ה דלמא ובתשובת רשב"ל סימן תש"ו:

פירוש הרא"ש

הרי זו סופגת את הארבעים. משנה שאינה צריכה היא וכנזיר בעי למיקרא דבעל מינו גייז משנת הפרה ואילך ומיפא קיימא אריש ואע"פ שהפר לה סופגת את הארבעים על מה שעשתה קודם הפרה מה שאין כן בהפרת חכם ודמי לה לעולם בעל מיעקר קא עקר ולא קיימא מיפא אריש ואגב דבעי למתני סיפא אינה סופגת קתני ריש סופגת: אינה סופגת את הארבעים. דהפרה בלא ידיעתה הוא הפרה: ודלמא מיין דאית לה צערא הפר לה בו'. הא דלמא לאו דווקא אלא בודאי דינא הכי כיון דאינו מפר שאינה מתענה לא הפר לה על זג וחרצן שאינה מתענה בהם ואלמלי מזיגה הוא לא לזג וחרצן ואמאי אינה סופגת הארבעים על טומאת מת: אין נזירות לחצאין. כשאמרה הריני נזירה חל עליה כל דין נזירות וכשאמר מופר ליכי מופר הכל ולא דמי לנדרה משתי ככרות דכשני נדרים דמו: הא קרבן לחצי נזירות איכא. אם נדרה נזירות והפר לה לפוף חמשה עשר יום הכי נמי שתביא קרבן טוהרה על חצי נזירות שעבר או אם נטמאת קודם הפרה שתביא קרבן טומאה דהכי משמע ליצא דרב יוסף מדקאמר אין נזירות ולא קאמר אין קרבן לחצאין: האשה שנדרה בנזיר ונטמאת. והפרישה בהמתה לאחר דנזיר עתה מביא אחר ואחטאת העוף ועולת העוף קודם שיתחיל למנות נזירה טוהרה: מביאה חטאת העוף. כדין נזיר טמא תימה אמאי נקט והפרישה בהמתה ואמאי לא פי' נמי מה יעשה בה: ואי אמרת אין קרבן אחצי נזירות אמאי מביאה חטאת העוף על טומאה. כיון שהפר לה: אלא מאי יש קרבן אחצי נזירות ג' בהמות בעיא לאתויי. אם לא נטמאת כדין נזיר טהור שתביא חטאת עולה ושלמים והכא שנטמאת תביא כל קרבנות עומאה: וחטאת העוף דמתיא משום דחטאת העוף בא על הספק. דיולדת שהפילה ואינה יודעת מה הפילה אם נפל הפילה וחייבת בקרבן אז דוחה אפילה ופטורה מביאה חטאת העוף מפפק להכשירה בקדשים ואינה נאכלת ונמצא מייתי לה מקרא הלכך הכי נמי בקל חייבו להביא חטאת העוף וגם בעית כפרה כדכי אלעזר הקפר דאמר נזיר הבעל מפרש ליה בנזיר: מביאה חטאת העוף על הספק. כדפרישית ומשמע דהנזירות מופר ומותרת ליטמא למתים מדקתני וטטמאת ואחר כך הפר לה: ואי אמרת מפר

אמר פ"ד דנזיר (דף כח:) האשה שנדרה בנזיר והפר לה בעלה אם שלו היתה בהמה תלא ותרעה בעדר ואם עשלה היתה חטאת חטות עולה מקרב עולה שלמים יקרבו שלמים אלמא חטאת חטות דאין קרבן לחצי נזירות וליכא למימר דהתם בנזיר טהור והכא בנזיר טמא דבטמוך מדמינן לקרבנות טהור: אלא מאי יש קרבנות לחצי נזירות ארבע ליה לאתויי חטאת עולה ושלמים. אם לא נטמאת והכא שנטמאה איכא לאתויי אשם עולת העוף וחטאת העוף: אלא אין קרבן לחצי נזירות וחטאת העוף דמייתי משום דחטאת העוף בא על הספק. אין קפיקא אם מביאתו הלכך הזקיקו שתביא חטאת העוף כדאמר בגמרא פ"ד דנזיר (דף כב.) כדרבי אלעזר הקפר דנזיר חוטא וכתי כפרה: מיתיבי האשה בו' ואין מביאה עולת העוף. דאין קרבנות לחצי נזירות דחטאת העוף דאתי על הספק מייתי כדמתרגינן ומשמע ליה דנזירות מופר מכאן ואילך לגמרי ומותרת ליטמא למתים מדנקט וטטמאת ואחר כך הפר לה משום שאם נטמאת אחר שהפר אפילו חטאת העוף לא מייתי: ואי אמרת כו' מטומאת מת [דאית לה צערא] לא הפר לה והתם אפורה גם אחר הפרה לטומאה ואי קשיא אמאי אין מביא אין נזירות לחצאין כדמתרגינן לעיל ושמא לעיל הייתו נמי אהרן דאי אפשר לנזירות בלא איסור אהרן אבל אפשר לנזירות בלא איסור טומאה הלכך טומאה יש לו דין בפ"ע והוי נזיר מטומאה לחודה אבל מ"מ קשה מבריתא דלעיל דאיירי בטומאה אלי למיפכך:

תוספות

האשה שנדרה בו' סופגת בו'. בנזיר (דף כח:) מפרש למאי איצטריך ובעי למיפשט מיניה דאפילו הפר לה שוב סופגת משום דבעל מינו מהפרה ואילך ושמא הפרה היתה נזירה ולוקה נמי לאחר שהיפר: **דילמא** מיין וכו'. דלמא לאו דווקא אלא לאומר ולאי לא הפר לה מהרגן חזג דאינו מיפר לשאינו מתענה ותספוג אתרבעים: **אין נזירות לחצאין.** שהרי כשאמרה הריני נזירה קבלה עליה כל דיני נזירות ובאומרו מופר ליך הפר הכל דומאי לעיל כשאמר מופר ליך הואיל ופירשה שתי ככרות כשני נדרים דמו: **הא** קרבן לחצי נזירות **איכא.** [כגון] שנדרה בנזירות ל' יום והפר לה בע"ו ימים ה"נ שתביא אחר ההפרה קרבנות נזיר טהור ואם נטמאת בתוך הנזירות קודם ההפרה שתביא קרבן טומאה דהכי משמע ליה ליאמר דרב יוסף אין נזירות אלא מנין שלם ולא אמרה תורה אלא אם כן אמר אין קרבן: **אלא אמר אביי אין נזירות לחצאין ואין קרבן לחצאין.** כי היכי דאין נזירות לחצאין שאי אפשר להפר מקצתו דהיינו יין ותאסר עדיין בזג וחרצן הכי נמי אין קרבן לחצאין דכל שהפר לה הבעל בתוך מנין נזירותה ותבטל מנין אותן ימים הבאים שוב אינה מביאה קרבן בשביל מקצת מנין נזירות שמנתה כבר אלא אמרה תורה להביא קרבן לחצאין אלא על מנין נזירות שלם: **מיהיבי האשה שנדרה בנזיר והפרישה בהמתה.** כלומר שנטמאת כבר קודם הפרשתה של בהמה דכיון דקתני מביאה חטאת העוף ממילא משמע דנטמאה שאין נזיר מביא חטאת העוף אלא על עסקי טומאה והא דקתני והפרישה בהמתה היינו לאחר שכן נזיר טמא מביא בהמה לאחר ולרבותא נקטה לומר שאע"פ שהפרישה בהמתה קודם הפרה אפי' הכי אין מביאה עולת העוף משום דאפר לה ואי אמרת אין קרבן לחצי נזירות שמנתה כבר שכיון שלא השלימה מנין שלם אף מה שמנתה לא חשיב ולא מקרי נזירות אם כן אמאי מביאה חטאת העוף על טומאה שאירעה לה והא לא מקריא נזירות כלל: **אלא מאי יש קרבן לחצי נזירות שלם בהמות בעיא לאתויי.** אם לא נטמאת דהיינו חטאת עולה ושלמים והשתא שנטמאת יש לה להביא אחר שעולת העוף וחטאת העוף אי נמי אפי' נטמאת בעיא לאתויי שלם בהמות דכיון דבעל לאו מיעקר עקר אלא מינו גייז מהפרה ואילך נמצא דאחי מנין נזירות שמנתה במקומו עומד ואי סלקא דעתך יש קרבן לחצי נזירות היה לה להביא קרבנות של נזירות דטהרה אחר שטטהר כדאמרינן בנטמאת אחר מלאת: **משום דחטאת העוף אתיא על הספק.** וכיון דקיל כולי האי דעל הספק נמי בתה ואינה נאכלת אתיא נמי לחצי נזירות: **איכיבי.** לר' יוחנן פריך דאמר אין אפר לשאין מתענה: **האשה שנדרה בנזיר ונטמאת ואח"כ הפר לה בעלה אין מביאה עולת העוף.** דאין קרבן לחצי מנין של נזירות דכיון דהפר לה בטלו כל דיני נזירות מכאן ואילך: מטומאת